Nr 1018

av herr Hermansson m. fl.
angående anslaget till Sveriges Radio.

Det är angeläget att se till att radion och televisionen kan informera, stimulera till debatt och bidra till god underhållning i enlighet med vad som stadgas i avtalet mellan Sveriges Radio och staten. Den nedskärning av begärda anslag som anvisas i statsverkspropositionen kommer med sannolikhet att drabba många viktiga inslag i programverksamheten. Frågan är om radion och televisionen med föreslagen medelstilldelning kan efterfölja radioavtalet.

Avgiftsmedlen flyter nu in i sådan omfattning att alla inte förbrukas av Sveriges Radio utan en stor del fonderas (för budgetåret 1974/75 beräknas denna summa till 62 miljoner kronor). Vi hävdar att det svenska folket vore mer betjänt av att en större del av avgiftsmedlen fick användas av Sveriges Radio, så att programverksamheten kan bedrivas i samma omfattning som tidigare och utan kvalitetsminskning. Radiolyssnarnas och TV-tittarnas intressen torde här helt överensstämma med de krav som förts fram av den fackliga organisationen för de anställda vid Sveriges Radio (SIF-klubbens uttalande av den 23 januari 1974) och av Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (pressuttalande från KLYS av den 21 januari 1974).

De vid Sveriges Radio anställda uttrycker sin stora oro för den väntade sänkningen av programkvaliteten och risken för avskedande av fast anställd personal, som Sveriges Radio måste känna stort ansvar för. Man solidariserar sig också med utomstående kulturarbetare.

KLYS betonar att Sveriges Radio för kulturarbetarna är "en av de allra viktigaste arbetsplatserna både när det gäller kommunikation och försörjning".

Utbildningsministern refererar i statsverkspropositionen på ett positivt sätt till en tidigare skrivning från KLYS. Ändå anser KLYS att årets förslag för Sveriges Radio innebär "en fortsatt nerskärning av programbudgeten" och uttrycker sin stora oro för konsekvenserna härav.

Vi citerar vidare ur uttalandet från de konstnärliga och litterära yrkesutövarna:

Man måste kunna kräva av både statsmakterna och Sveriges Radio, att de *förebygger* snarare än följer de kulturpolitiska verkningarnaa av en sänkt programnivå.

I en radiointervju har kulturministern förklarat att Sveriges Radio, om det ställs i valet, främst måste värna om den fasta personalens anställningstrygghet. KLYS måste i och för sig instämma i detta, men vi protesterar mot att Sveriges Radio överhuvudtaget skulle försättas i en sådan valsituation. Allmänheten har rätt till den mångfald i programutbudet, som endast kan förverkligas av Sveriges Radios medarbetare o c h

de fria kulturarbetarna gemensamt.

Det låter sig sägas att Sveriges Radios styrelse och ledning genom en orealistisk och opportunistisk ambition att årligen återlämna tilldelade licensmedel själva har orsakat de ekonomiska svårigheter företaget nu befinner sig i. Likafullt vore det ovärdigt statsmakterna att utnyttja denna kortsynthet på ett sätt som leder till svårigheter för personalen och ett torftigare kulturutbud.

Sveriges Radios styrelse har diskuterat budgetläget och bl. a. kommenterat det på följande sätt (enligt Dagens Nyheter den 23 januari 1974): "Detta innebär en kraftig minskad medverkan av utomstående i programutbudet, och det drabbar på ett mycket olyckligt sätt fria producenter, skådespelare, författare och andra kulturarbetare."

Självfallet är vi för att Sveriges Radio sköts på ett effektivt sätt utan slöseri och onödig byråkrati. Men vi hävdar också att Sveriges Radios kulturpolitiska åligganden skall uppfyllas och att erforderliga medel för detta skall garanteras.

Vi vill understryka värdet av att radioavtalet följs och att Sveriges Radio och dess medarbetare garanteras största möjliga självständighet gentemot otillbörliga påtryckare.

Tyvärr verkar det som om radioledningen inte har kunnat stå emot en del sådana påtryckningar från myndigheter, starka ekonomiska intressen eller kampanjer mot "vänstern" som organiserats av Arbetsgivareföreningen. De samhällskritiska programmen blir allt färre. Radikala medarbetare får svårare att utföra sitt arbete vid företaget. Genom en misslyckad översynsutredning och fortsatt rationalisering har radioledningen skaffat sig ökad styrning över programverksamheten med likriktning och växande toppbyråkrati som följd.

Denna reaktionära utveckling måste stoppas. Rösterna från verkligheten och vardagen måste få komma fram i reportage och teaterpjäser. Det fria kulturlivet måste ges en mera central plats. Folkliga sammanslutningar och rörelser som fackföreningar, aktionsgrupper, solidaritetsorganisationer m. m. måste speglas på ett bättre sätt. Detta går inte att förverkliga om Sveriges Radios arbetsmöjligheter ytterligare beskärs. Det förutsätter i stället att en större del av avgiftsmedlen används till radio och TV-program och att den kommersiella prägeln i programpolitiken ersätts med en som är mer verklighetsnära och samhällskritisk.

Vi förordar alltså en bättre programpolitik som mera ansluter sig till radioavtalet och till vad vi anfört i motionerna nr 28 år 1972 och 691 år 1973.

Avgiftsbetalarna måste garanteras radio- och TV-program i samma omfattning som tidigare och utan fortsatt kvalitetssänkning. Sveriges Radios förpliktelser såväl mot de anställda som mot alla kulturarbetare måste respekteras.

Med hänvisning till vad vi ovan anfört hemställer vi

att riksdagen beslutar att i skrivelse kräva att Sveriges Radio av

regeringen beviljas ytterligare medel för sitt programarbete, så att allmänheten garanteras radio- och TV-program i samma omfattning som tidigare och utan fortsatt kvalitetssänkning.

Stockholm i januari 1974

C.-H. HERMANSSON (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk) GUSTAV LORENTZON (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk) GUNVOR RYDING (vpk)

LARS WERNER (vpk)
i Tyresö